Татарстан Республикасы
ЗАКОНЫ

"Торак төзелеше үсешенә ярдәм итү турында"
Федераль законның 16^6 статьясын гамәлгә ашыру
чаралары хакында

Татарстан Республикасы
Дәүләт Советы тарафыннан
2012 елның 24 декабрендә
кабул ителде

1 статья. **Гомуми нигезләмәләр**

Әлеге Закон "Торак төзелеше үсешенә ярдәм итү турында" 2008 елның 24 июлендәге 161-ФЗ номерлы Федераль законның (алга таба – Федераль закон) 16^6 статьясындагы 36 өлеше нигезендә Торак төзелеше үсешенә ярдәм итү федераль фондының (алга таба – Фонд) эконом класслы торак төзелеше өчен, шул исәптән мондый торак төзү максатларында комплекслы үзләштерү өчен, түләүсез вакытлыча файдалануга яисә арендага тапшырылган җир кишәрлекләрендә төзелгән яисә төзелеп килүче эконом класслы торакка кертү шартларына туры килә торган күпфатирлы йортларда, торак йортларда (шул исәптән индивидуаль торак төзелеше объектларында) (алга таба – эконом класслы торак) торак урыннарын сатып алу хокукына ия гражданнар исемлекләрен (алга таба – исемлек) төзү кагыйдәләрен һәм күрсәтелгән гражданнарны исемлекләргә кертү тәртибен, аерым алганда, чиратлылыгын билгели.

2 статья. **Исемлекләр төзү мәсьәләләре буенча Татарстан Республикасы башкарма хакимияте органнары вәкаләтләре**

1. Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты:

1) әлеге статьяның 2 өлешендә каралган вәкаләтләрне гамәлгә ашыручы Татарстан Республикасы башкарма хакимияте органын (алга таба – вәкаләтле орган) билгели;

2) гражданнарның гаризаларын теркәү кенәгәсе (алга таба – теркәү кенәгәсе), шулай ук муниципаль берәмлек территориясендә исемлекләргә кертү хокукына ия гражданнарның гаризалары исемлеге (алга таба – гражданнарның исәпкә алынган гаризалары исемлеге) рәвешен һәм алып бару тәртибен билгели;

3) исемлеккә кертү турында граждан гаризасының рәвешен билгели;

4) гражданның өлешле төзелештә катнашу шартнамәсен яисә сату-алу шартнамәсен төзүгә язма ризалыгы (алга таба – шартнамә төзүгә гражданның ризалыгы) рәвешен билгели;

5) әлеге Законда каралган мәгълүмати хәбәрләрне бастырып чыгарырга тиешле рәсми массакүләм мәгълүмат чараларын билгели.

2. Вәкаләтле орган:

1) әлеге Законның 3 статьясындагы 2 өлешенең 3 пунктында каралган тәкъдимнәрне (алга таба – җирле үзидарәнең вәкаләтле органы тәкъдимнәре) әзерләү турындагы гарызнамәләрне җирлекләрнең һәм шәһәр округларының җирле үзидарә органнарына (алга таба – җирле үзидарәнең вәкаләтле органы) җибәрә, аларны җыюны һәм гомумиләштерүне тәэмин итә;

2) җирле үзидарәнең вәкаләтле органы тәкъдимнәренә таянып, Федераль законның 11 статьясындагы 6^8 һәм 6^9 өлешләре нигезендә эконом класслы торак төзелеше өчен Фондның җир кишәрлекләреннән түләүсез вакытлыча файдалану шартнамәләрен төзү хокукына аукционнар уздыру турындагы үтенечнамәләрне (алга таба – үтенечнамәләр) әзерли һәм Фондка җибәрә;

3) җирле үзидарәнең вәкаләтле органы тәкъдимнәре составында муниципаль берәмлекләр территориясендә эконом класслы торак төзү өчен файдаланырга мөмкин булган федераль милектәге җир кишәрлекләре, шул исәптән аларда урнашкан күчемсез мөлкәт объектлары белән, булу турында белешмәләр алган очракта, бер үк вакытта Федераль законның 11 статьясында каралган исемлекләрне үтенечнамәләр белән бергә җибәрүне тәэмин итә;

4) әлеге Законда каралган мәгълүмати хәбәрләрне рәсми массакүләм мәгълүмат чараларында бастырып чыгаруны һәм "Интернет" мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының рәсми сайтында урнаштыруны тәэмин итә;

5) Федераль законда каралган тәртиптә федераль милектәге җир кишәрлекләрен яисә Фондның җир кишәрлекләрен эконом класслы торак төзелеше өчен мондый җир кишәрлекләреннән түләүсез вакытлыча файдалану яисә аренда шартнамәсен төзү хокукына аукционнар (алга таба – аукцион) уздыру максатында сайлап алу буенча Фонд гамәлләрен уздырганда Фонд белән хезмәттәшлектә тора;

6) әлеге Законны гамәлгә ашыру максатларында Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты тарафыннан билгеләнгән бүтән вәкаләтләрне дә башкара.

3 статья. **Исемлекләр төзү буенча җирле үзидарә органнары вәкаләтләре**

1. Муниципаль берәмлек башлыгы:

1) исемлекләрне раслый һәм Федераль законда каралган очракларда аларга үзгәрешләр кертә;

2) исемлекләр, шулай ук аларга үзгәрешләр басылып чыгарга тиешле рәсми массакүләм мәгълүмат чараларын билгели;

3) исемлекләрне һәм аларга үзгәрешләрне шушы исемлекләр расланган һәм аларга үзгәрешләр кертелгән датадан соң биш эш көненнән дә соңга калмыйча рәсми массакүләм мәгълүмат чараларында бастырып чыгаруны һәм "Интернет" мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә муниципаль берәмлекнең рәсми сайтында урнаштыруны тәэмин итә.

2. Җирле үзидарәнең вәкаләтле органы:

1) Федераль законның 16^{6} статьясындагы 35 өлеше нигезендә Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнгән гражданнарның аерым категорияләре һәм аларны исемлекләргә кертү нигезләре исемлегенә (алга таба – исемлек) кертелгән гражданнар турында мондый гражданнарны исемлекләргә кертү өчен нигезләр булуны билгеләү максатында белешмәләр җыюны гамәлгә ашыра һәм муниципаль берәмлекнең эконом класслы торакка кертү шартларына туры килерлек торак урыннарының минималь гомуми күләменә (шул исәптән тиешле бүлмәләр саны белән кирәкле торак урыннарының минималь гомуми санына һәм торак урыннарының гомуми мәйданының минималь күләменә) ихтыяҗын билгели;

2) теркәү кенәгәсен һәм гражданнарның исәпкә алынган гаризалары исемлеген алып бара, аларны алып бару тәртибе нигезендә шулардан өземтәләр бирә;

3) булган очракта, вәкаләтле органга түбәндәге тәкъдимнәрне җибәрә:

а) муниципаль берәмлек территориясендә урнашкан торак пунктлардагы эконом класслы торакка кертү шартларына туры килерлек торак урыннарының минималь гомуми күләменә ихтыяҗ турында (торак төзелешенең күз алдында тотылучы төрен, тиешле бүлмәләр саны белән кирәкле торак урыннарының минималь гомуми санын һәм торак урыннарының гомуми мәйданының минималь күләмен күрсәтеп);

б) эконом класслы торак төзелеше өчен аукционнар уздыру мөмкинлеге булган федераль милектәге һәм муниципаль берәмлек чикләрендә урнашкан җир кишәрлекләре турында;

4) Россия Федерациясе Хөкүмәте раслаган рәвештә исемлекләр төзи, шулай ук мондый исемлекләргә үзгәрешләр әзерли.

4 статья. **Фондның җир кишәрлекләрендә төзелгән яисә төзелеп килүче эконом класслы торак сатып алу хокукына ия гражданнарның гаризалар бирү һәм аларны исәпкә алу тәртибе**

1. Исемлекләргә кертү турындагы гаризаларны (алга таба – гаризалар) бирү хокукына Татарстан Республикасы территориясендә яшәү урыны буенча теркәлгән яисә төп эш (хезмәт) урыны булган, исемлеккә кертелгән гражданнар категорияләренә караган Россия Федерациясе гражданнары ия була.

2. Гариза граждан тарафыннан шәхсән яисә вәкиле аша турыдан-туры йә дәүләт хезмәт күрсәтүләренең һәм муниципаль хезмәт күрсәтүләрнең региональ порталыннан файдаланып электрон рәвештә дәүләт һәм муниципаль хезмәт күрсәтүләрнең күп функцияле үзәге аша яисә кәгазьдә, исемлеккә кертелә торган

Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан расланган белешмәләр составы белән каралган документларны кушып, яшәү урыны яисә төп эш (хезмәт) урыны буенча җирле үзидарәнең вәкаләтле органына бирелә.

3. Гаризаны вәкил аша тапшырган очракта, гаризага Россия Федерациясе законнары нигезендә рәсмиләштерелгән ышанычнамә кушып бирелергә тиеш.

4. Граждан, документлар дәүләт органнары, җирле үзидарә органнары карамагында һәм дәүләт органнары яисә җирле үзидарә органнары буйсынуындагы оешмаларда, шулай ук Фондта булса, әлеге статьяның 2 өлешендә каралган документларны гаризага кушып бирмәскә хокуклы. Бу очракта документлар җирле үзидарәнең вәкаләтле органы тарафыннан ведомствоара йә бүтән рәвешләрдәге хезмәттәшлек тәртибендә мөстәкыйль соратып алына.

5. Гаризада гражданның үз гаризасындагы шәхси белешмәләрне Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә эшкәртүгә ризалыгы күрсәтелә.

6. Мөрәҗәгать итүчегә (аның вәкиленә) мөрәҗәгать итү көнендә гаризаны һәм аңа кушып бирелгән документларны алу турында, шушы документларның исемлеген һәм аларны алу датасын, шулай ук ведомствоара хезмәттәшлек тәртибендә алыначак документлар исемлеген күрсәтеп, расписка бирелә.

7. Әлеге статья нигезендә кергән барлык гаризалар теркәү кенәгәсендә хронологик тәртиптә (гариза бирү датасы һәм вакыты буенча) теркәлә.

5 статья. **Фондның җир кишәрлекләрендә төзелгән яисә төзелеп килүче эконом класслы торак сатып алу хокукына ия гражданнар гаризаларын карау тәртибе**

1. Җирле үзидарәнең вәкаләтле органы тарафыннан гаризалар һәм аларга кушып бирелгән документлар каралганда, гражданнарны исемлектә күрсәтелгән затлар категорияләренә кертү өчен нигезләр, шулай ук исемлеккә гражданнарны кертү өчен исемлектә каралган нигезләр тикшерелә.

2. Гаризаны һәм аңа кушып бирелгән документларны карау нәтиҗәләре буенча җирле үзидарәнең вәкаләтле органы гаризаны кабул итеп алган көннән соң 10 эш көне эчендә гражданны исемлеккә кертү өчен аның гаризасын исәпкә алу турында йә мондый исәпкә алудан баш тарту турында карар кабул итә.

3. Җирле үзидарәнең вәкаләтле органы мөрәҗәгать итүчегә гаризаны исәпкә алудан түбәндәге нигезләр буенча баш тарта:

1) граждан исемлектә күрсәтелгән гражданнарның бер категориясенә дә туры килмәсә;

2) гражданны исемлекләргә кертү өчен исемлектә каралган нигезләр булмаса;

3) мөрәҗәгать итүче бирергә тиешле документлар бирелмәсә яисә тулы күләмдә бирелмәсә;

4) дәүләт хакимияте органының, җирле үзидарә органының йә дәүләт хакимияте органы яисә җирле үзидарә органы буйсынуындагы оешманың ведомствоара гарызнамәгә җавабы сорап алына торган документның һәм (яисә) мәгълүматның юклыгын дәлилләсә, әгәр тиешле документны мөрәҗәгать итүче үз теләге белән бирмәсә, моңа сорап алына торган әлеге документның яисә

мәгълүматның шундый органнар яисә оешмалар карамагында булмавы тиешле гражданнарның исемлеккә кертү хокукын раслаган очраклар керми;

5) граждан һәм (яисә) аның гаилә әгъзалары турында йә исемлекләргә кертү нигезләре турында дөрес булмаган белешмәләр тапшырылса.

4. Әлеге статьяның 2 өлешендә каралган карар кабул ителгән көннән алып өч эш көне эчендә җирле үзидарәнең вәкаләтле органы гражданга кабул ителгән карар турында һәм, гражданның гаризасын исәпкә алу турында карар кабул ителгән очракта, мәгълүмати хәбәрнамәдә күрсәтелгән срокта шартнамә төзүгә гражданның ризалыгын бирү зарурлыгы турында язма хәбәрнамә җибәрә.

5. Гражданның ризалыгы шәһәр төзелеше эшчәнлеге турында Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә күпфатирлы йортларның, торак йортларның (шул исәптән индивидуаль торак төзелеше объектларының) (алга таба – торак йортлар) проект документациясе расланганнан да иртәрәк булмаган вакытта, граждан шартнамә төзеячәк торак урынны бердәйләштерү мөмкинлеге бирә торган индивидуаль билгеләнгән характеристикаларны күрсәтеп, рәсмиләштерелә.

6. Исемлеккә кертү өчен граждан гаризасын исәпкә алудан баш тартуга карата мөрәҗәгать итүче тарафыннан Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә шикаять белдерелергә мөмкин.

7. Граждан, баш тарту өчен нигезләр бетерелгәннән соң, җирле үзидарәнең вәкаләтле органына гариза белән кабат мөрәҗәгать итәргә хокуклы.

8. Гражданнарның исәпкә алынган гаризалары турындагы язмалар исемлектә теркәү кенәгәсе нигезендә хронологик тәртиптә урнаштырыла.

6 статья. **Аукцион нәтиҗәләре турындагы беркетмәдә билгеләнгән шартларда эконом класслы торак сатып алуга ризалык биргән гражданнар исемлекләрен төзү һәм исемлекләргә үзгәрешләр кертү кагыйдәләре**

1. Аукцион нәтиҗәләре турындагы беркетмәдә билгеләнгән шартларда эконом класслы торак сатып алуга ризалык биргән гражданнарның исемлеген төзү максатларында җирле үзидарәнең вәкаләтле органы эконом класслы торак төзелеше өчен Фондның җир кишәрлекләрен түләүсез вакытлыча файдалану яисә аренда шартнамәсе төзегән датадан биш эш көне дәвамында, мондый шартнамәнең нәтиҗәләре турындагы беркетмәдәге белешмәләрне, шулай ук шартнамә төзүгә гражданның ризалыгын җибәрү срогын күрсәтеп, аукцион нәтиҗәләре турында мәгълүмати хәбәрне рәсми массакүләм мәгълүмат чараларында бастырып чыгара һәм "Интернет" мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә муниципаль берәмлекнең рәсми сайтында урнаштыра.

2. Исемлекне төзү һәм раслау максатларында Фондның эконом класслы торак төзү өчен түләүсез вакытлыча файдалану яисә аренда шартнамәсе буенча тапшырылган җир кишәрлеге урнашкан территориядәге муниципаль берәмлек җирле үзидарәсенең вәкаләтле органы муниципаль берәмлекләрдән шартнамә төзүгә гражданнарның ризалыгы белән бергә гражданнарның исәпкә алынган гаризаларының әлеге Законның 5 статьясы нигезендә төзелгән исемлеген соратып ала.

3. Аукцион нәтиҗәләре турындагы беркетмәдә билгеләнгән шартларда эконом класслы торак сатып алуга ризалык биргән гражданнар исемлеге Фондның эконом класслы торак төзү өчен түләүсез вакытлыча файдалану яисә аренда шартнамәсе буенча тапшырылган җир кишәрлеге урнашкан территориядәге муниципаль берәмлек җирле үзидарәсенең вәкаләтле органы тарафыннан, гражданнарның гаризаларын теркәүнең хронологик тәртибе сакланган килеш, бирелгән исемлекләр нигезендә муниципаль берәмлекләрдә гаризалары исәпкә алынган гражданнар арасыннан төзелә. Берничә муниципаль берәмлектә гаризалары исәпкә алынган граждан исемлеккә теркәлү датасы элегрәк булган гаризасы буенча кертелә.

4. Аукцион нәтиҗәләре турындагы беркетмәдә билгеләнгән шартларда эконом класслы торак сатып алуга ризалык биргән гражданнарның гомуми саны шәһәр төзелеше эшчәнлеге турында Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә расланган торак йортлар проект документациясе нигезендә Фондның җир кишәрлегендә төзелергә тиеш эконом класслы торакта торак урыннарының гомуми санынннан артып китсә, җирле үзидарәнең вәкаләтле органы гражданнарны исемлеккә хронологик тәртиптә гариза бирү тәртибе буенча түбәндәге чират белән кертә:

1) беренче чиратта исемлеккә яшәү өчен яраксыз дип билгеләнгән тәртиптә танылган торак урында йә билгеләнгән тәртиптә авария хәлендә һәм сүтелергә яисә реконструкцияләнергә тиеш дип танылган күпфатирлы йорттагы торак урында яшәүче гражданнар, били торган торак урынның зурлыгына карамастан, кертеләләр;

2) икенче чиратта исемлеккә социаль наем шартнамәләре буенча бирелә торган торак урыннарга мохтаҗ буларак исәптә торучы гражданнар кертелә;

3) өченче чиратта исемлеккә өч һәм аннан күбрәк балалы гаиләдә ата-ана булып торучы гражданнар кертелә.

5. Бер кешегә исәпләгәндә кереме алты яшәү минимумыннан артмаган һәм әлеге статьяның 4 өлешендәге 1 – 3 пунктларында каралган чиратлылык нигезендә категорияләргә кертелгән гражданнар исемлеккә беренче чиратта кертелү хокукына ия.

6. Фондның эконом класслы торак төзү өчен түләүсез вакытлыча файдалану яисә аренда шартнамәсе буенча тапшырылган җир кишәрлеге урнашкан территориядәге муниципаль берәмлек башлыгы исемлекне раслый һәм күрсәтелгән исемлекне Фондның җир кишәрлегендә аукционда җиңүче тарафыннан төзелергә тиешле торак йортлар төзелешенә рөхсәт бирү көненнән дә соңга калмыйча аукционда җиңүчегә җибәрә.

7. Муниципаль берәмлек башлыгы раслаган исемлек Федераль законның 16^6 статьясындагы 22 өлеше нигезендә бастырып чыгарылырга тиеш.

8. Муниципаль берәмлек башлыгы тарафыннан ул раслаган исемлеккә гражданнарның шәхси составы һәм (яисә) торак урыннарының саны һәм (яисә) бүлмәләрнең саны турында күрсәтелгән капиталь төзелеш объектларының расланган проект документациясе белән билгеләнгән торак йортларның гомуми мәйданы күләме чикләрендә түбәндәге очракларда үзгәрешләр кертелергә мөмкин:

1) үзен исемлектән төшереп калдыру турында гражданнан гариза алыну;

2) исемлеккә кертелгән гражданның вафат булуы яисә аны суд тарафыннан үлгән дип игълан итү;

3) әлеге өлешнең 1 яисә 2 пункты нигезендә мондый исемлектән төшереп калдырылган гражданны теркәү кенәгәсендә исәпкә алынган гаризасы булган башка граждан белән алмаштыру.

9. Исемлеккә үзгәрешләр Федераль законның 16^6 статьясындагы 32 өлешенең 2 пунктында каралган мәгълүматны "Интернет" мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә Фондның рәсми сайтында урнаштырган көннән алып 12 ай чыкканчыга кадәр әлеге статьяда каралган тәртиптә кертелә.

10. Исемлектәге үзгәрешләр Федераль законның 16^6 статьясындагы 25 өлеше нигезендә бастырып чыгарылырга тиеш.

7 статья. **Йомгаклау нигезләмәләре**

1. Әлеге Закон рәсми басылып чыккан көненнән соң 10 көн узгач үз көченә керә.

2. Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты әлеге Законны гамәлгә ашыруны тәэмин итә торган норматив хокукый актларны әлеге Законның үз көченә кергән көненнән алып өч ай дәвамында кабул итәргә тиеш.

Татарстан Республикасы
Президенты Р.Н. Миңнеханов

ГОМУМИ БҮЛЕК
ОБЩИЙ ОТДЕЛ

Казан,Кремль
2012 елның 28 декабре
№ 95-ТРЗ